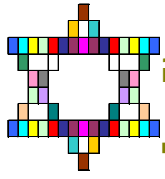

יום א', כ"א בשבט תשס"ו (19 בפברואר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

"דע את עמך" [המשך המסע לקהילות תפוצות ישראל]

אזרבייג'ן – מדינה בקווקז הסמוכה לים הכספי. היא גובלת ברוסיה בצפון, גאורגיה וארמניה במערב ואירן בדרום.

לאחר נפילת האימפריה הרוסית במהלך מלה"ע ה-I, הכריזה אזרבייג'ן על עצמאות והקימה את הרפובליקה הדמוקרטית של אזרבייג'ן. מדינה זו, אשר היתה לרפובליקה האיסלאמית הראשונה בהיסטוריה שרדה במשך שנתיים בלבד, בין השנים 1918-1920. ב-1920 נכבשה אזרבייג'ן ע"י הצבא האדום וסופחה לברה"מ. ב-1936 היא הורכזה כרפובליקה סובייטית. אזרבייג'ן זכתה בעצמאותה בשנית עם נפילת ברה"מ בשנת 1991. כלכלת אזרבייג'ן מבוססת ברובה על תעשייה.... השוק האזרי הוא דינמי ומתפתח במהירות

אוכלוסיית אזרבייג'ן מונה כ- 8 מיליון איש (נכון ליולי 2005), 90.6% מהם ממוצא אזרי. 1.8% מהאוכלוסייה היא ממוצא רוסי. רוב רובם של תושבי אזרבייג'ן הם מוסלמים שיעים. דתות נוספות הן האסלאם הסוני והנצרות; כמו-כן, נמצא באזרבייג'ן מבחר נרחב של דתות וכתות, ביניהן גם **היהדות**. רוב תושבי אזרבייג'ן מתייחסים לדת כעניין סמלי ומסורתי וגישתם לחיים היא חילונית בעיקרה.

במדינה זו חיים יהודים עוד מימי הביניים המוקדמים. ר' בנימין מטודלה מספר כי במסעותיו באזור בשנת 4905 [למניינם] נודע לו על **יותר מ- 100 קהילות יהודיות** בחבל. באזרבייג'ן העצמאית ישבו תחילה יהודים שנקראו "הרריים" או "טטים". עם התפתחות תעשיית הנפט על חוף הים הכספי בכלל, ובבאקו הירה בפרט, גדלה הקהילה, בין היתר עם הגירה גדולה ממזרח אירופה. מאז שנת 5681 [1921], אחרי הקמת המשטר הסובייטי, חוסלו כל בתי הספר היהודיים, חילוניים כמסורתיים. במפקד האוכלוסין בשנת 5686 [1926] התפקדו באזרבייג'ן הסובייטית 19,000 יהודים הרריים ו- 7500 יהודים אירופיים. כעבור כ- 30 שנה, מספר זה עלה ליותר מ- 40,000 יהודים, 1.1% מהאוכלוסיה הכללית. בשנת 1979 נימנו בה 35,000 יהודים. משנת תש"ן [1990] החלו יהודי אזרבייג'ן לעלות ארצה ומספרם במקום פוחת והולך.

על יהודי באקו

היתה לקהילה היהודית בבאקו השפעה רבה על התפתחות העיר - גם בתעשייה גם בתרבות. תעשיית הנפט הצומחת במהירות היתה סיבה אחת לגידול האוכלוסיה, אך לא הסיבה היחידה. למשך קרוב ל- 1000 השנים שיהודים נמצאו שם, לא נודע מקרה אחד של אנטישמיות בכל אזור אזרבייג'ן! ככל שהקהילה גדלה יותר, כך גדלה השקעתה במוסדות העיר ובתרבותה. רבים היו הרופאים ועורכי הדין היהודיים. בשנת תרע"ד [1914] כשליש מעורכי הדין היו יהודים, ויותר משליש הרופאים היו יהודים. אחד הרופאים, ייבסי גינדס, ששירת את הציבור מעל ל- 50 שנה, אף היה שר הבריאות בשנות העצמאות של אזרבייג'ן, 1918-1920! אחרי הכיבוש הסובייטי, הקהילה היהודית המשיכה לתרום לעיר בתחומי החינוך, התרבות והמדע.

[<http://www.geocities.com/Vienna/7124/jews.html>]

"לדוד מזמור, לה' הארץ ומלואה, תבל ויושבי בה." [תהלים כ"ד 1]

מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **ראשון** בשבת
בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של **כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם** בתוך שאר חולי ישראל, **ולשלומם של כל חיילי צה"ל**